

Converses amb Carlo Ghirardato Cantautor italià

Carlo Ghirardato és un company afincat a Roma, tot i que ell té orígens alemanys, nascut a Kassel l'any 1962.

A l'amic Carlo el vaig conèixer quan era membre del "Circulo Bakunin" de Roma i caminaven apassionats pel projecte de Ferrer i Guàrdia i la seva Escola Moderna. Gràcies a ell i als seus companys del Cercle Bakunin vam aconseguir que l'exposició que tenim a l'Ateneu Enciclopèdic sobre Ferrer i Guàrdia i l'Escola Moderna en el seu dia realitzada per Pere Solà, pogués viatjar durant tot un any per terra Italianes, donant a conèixer el que significava el projecte en el qual tant afany va posar en Francesc Ferrer i Guàrdia, truncat per la força de l'enveja del poder jeràrquic de l'Església i de l'Estat Burgés contra l'obra immensa d'emancipació de Ferrer, que en el seu moment va tenir els seus seguidors a bona part d'Europa i Amèrica.

Avui doncs, tenim l'oportunitat d'estar a prop de Carlo Ghirardato perquè als lectors del Diari "Catalunya" coneixin i s'acostin una mica a aquesta Roma que guarda en les seves entranyes aquesta rebel·lia social, cultural i anarquista, i en Carlo Ghirardato es un dels exponents, aquesta Roma llibertària que podem visitar avui dia.

¿Cóm vas arribar fins al Cercle Bakunin?

Vaig arribar cap al Cercle Bakunin de Roma e l'any de 1996, introduït per Luciano Lanza, director responsable de la revista "Volontà", la revista va ser fundada en el llunyà 1946 per la companya i vídua de Camilo Berneri, Giovanna Caleffi i altres companys com Cesare Zaccaria, revista que que des dels anys vuitanta s'editava a Milano. Luciano Lanza es trobava a Roma perquè hi havia una jornada d'estudis sobre Camillo Berneri, i el podem situar simplificant molt, com: "Un anarquista entre Antonio Gramsci i Piero Gobetti".

Jo què sempre he viatjat molt per raons professionals, però en aquell temps tenia l'idea de posar-me a viure a Roma i tornar a compartir una militància de grup. A més a més que la revista "Volontà" en aquell mateix any havien deixat de sortir les seves publicacions i que a Roma vivia la seva gràfic, Ferro Piludu, un dels grans anarquistes d'aquell

temps què va propiciar noves inèrcies perquè altres capçaleres de la premsa llibertaria apareixien a Itàlia.

Jo crec ara que va ser gràcies a Ferro Piludu i l' experiència que varem viure aquells dies més o menys de l'any 1999, que la revista va canviar de nom sota el nou nom de "Libertaria", publicant-se amb una redacció compartida entre Roma i Milà.

¿Crec que Circulo Bakunin és un projecte de llarg recorregut avui dia encara funciona?

Avui dia el Cercle Bakunin amb el qual em vaig encarregar de portar la vostra exposició a Itàlia, el 1997, la mostra pedagògica sobre Ferrer i Guàrdia ja no existeix. Però encara al mateix barri de Roma, Garbatella, fa anys ha nascut un altre grup, força interessant "Carlo Cafiero", constituït en part per les mateixes persones. Aquest grup es troba en locals més grans: "Spazio anarchico 19 Luglio".

¿Com vas arribar a un pensament llibertari?

Doncs jo he viscut a Madrid, des del 1972 fins al 1975. O sigui els últims tres anys de la dictadura. Recordo molt bé els carrers plens de camionetes de policia. Encara són molt vives les meves impressions d'una societat que volia i necessitava un canvi. Molt jovenet, si fa o no fa era encara un adolescent, vaig conèixer una noia que era néta d'un vell militant anarquista. L'avi, una persona molt generosa i bona, es trobava amb els seus companys a la Devesa, el parc de Madrid sobre la Universitat on va morir Durruti. Quan ells tenien la meva edat, havien combatut en la defensa de Madrid, i jo encantat escoltava. Les seves memòries eren vives com els seus valors. Vaig començar a llegir i a estudiar, coses que gairebé res tenien a veure amb l'escola, però que resultaven difícils de trobar, pel "Rastro de Madrid" un llibre de Durruti, de la Guerra Civil, etc..

Però una de les teves grans passions la trobes en la cançó i en això entenem que t'apassiona la figura malmesa de Fabrizio d'André; que va morir el 1999. Disposat a recollir el seu missatge Carlo continua amb la seva passió per l'obra de Fabrizio D'André que sens dubte va quedar truncada amb el silenci del traspàs; fa algun temps que vaig llegir que la cançó de Fabrizio està en el camí entre George Brassens, Leonard Cohen i Bob Dylan assenyalada com

una cosa més reivindicativa i per descomptat amb els acomodaments de la Itàlia social, però bé, això en tot cas ens ho aclareixi en Carlo.

Vaig escoltar Fabrizio, per primera vegada quan tenia set anys. Jo després del divorci dels meus pares, vaig anar creixent en un internat catòlic i en aquest ambient vaig quedar molt impressionat de les cançons de Fabrizio de André les seves lletres, així tan comunicatives per un nen com jo educat en un ambient veritablement religiós, lletres implacables amb qualsevol forma d'injustícia. Cal dir que en els primers discos de Fabrizio hi havien moltes cançons de Brassens, esplèndidament traduïdes en italià. Fabrizio va reconèixer sempre el seu deute amb el cantautor anarquista francès.

Des de la distància entre Barcelona i Roma pels contactes que tinc crec que des d' el 2002 que persisteixes en l'afany per conservar què les cançons de Fabrizio no quedin en l'oblit.

Segur, perquè gran és el meu deute a Fabrizio. En tota la seva vida artística, al llarg de gairebé quaranta anys, sempre va recórrer “al poder de la Paraula”, contra “la paraula del Poder”.

Al cap de tres anys de la seva mort, jo em trobava bastant fart d'una iniciativa econòmica per la venda de la seva obra; i poc interessada en la seva essència de poeta veritable. Sobre tot perquè Fabrizio era un home que cantava i s' aproximava a les injustícies i el malestar quotidià de la gent més senzilla .

L'any vinent ja farà 18 anys que ens va deixar Fabrizio. Jo m'he proposat seguir la seva tasca i per què no oferir una cultura diferent a aquests joves d'ara, en temps de dictadura econòmica i sobretot de dominant comunicació, que molts s'accontenten d'una realitat virtual?.

¿Com et defineixes actualment Cantautor podria ser una definició, ens la pots ampliar?

Bé, és clar que escric les meves cançons i podria definir-me com cantautor. Però avui dia hi ha molt poc espai per a qui no s'accontenta de donar només el que es demana. Millor s'exigeix! He llegit munts d'entrevistes qualificats cantautors del passat i encara en activitat: totes

es conclouen de mateixa manera: "si haguéssim començat avui, no hauria estat res de nosaltres". Doncs llavors a on està el públic?. On la Societat del humans que aspiren a l'Art com a moment de bellesa barrejada amb coneixement i justícia? Em limito a definir-me un home en recerca, que sempre ha menjat pa, música i poesia, secundant a aquesta urgència com puc.

¿Cóm ens pots definir a Fabrizio d'André?

Per mi Fabrizio ha estat indubtablement un mestre. Cada un de nosaltres es tria seus antecessors. Fabrizio pertany a una molt antiga tradició, que deixa viatjar juntes lletra i música, cantant alegries i tristeses. Cantant a alguna cosa o a algú que mereix no ser oblidat. Avui dia, ningú a Itàlia pot tractar la cançó renegant la seva herència. També cal afegir que Fabrizio més que un poeta, i encara més que un músic, era un home de forta personalitat i visió del món. Coherent fins al final amb la seva personalitat gens hipòcrita.!

¿Com te resulta aquest recorregut per bona part d'Itàlia donant a conèixer les seves cançons?

De tot Itàlia! Em falta solament la regió de Vall d'Aosta, que és a dir gairebé França. Mira, jo no tinc empresari i tampoc em va fer amb agències d'espectacle. Quan vaig a un lloc és perquè em criden. Suposo que, d'alguna manera, els arriba la veu que hi ha algú que interpreta amb validesa De André. Per tant, definiria aquest llarg recorregut com un gest de sana rebel·lió. Això em permet com a artista de reconèixer-me en un públic, que com jo, no es reconeix en aquesta societat cínica i ferotge. Una societat, que dia rere dia, s'assembla més a un conglomerat d'insectes; condemnats a una comunicació d' una sola funcionalitat.

¿I en aquest treball que queda de tu, en aquest camí del cantautor de vegades solitari davant del micro i el públic, en definitiva que és de Carlo Ghirardato al costat de Fabrizio de André?

"Omnia mea mecum porto", deien els antics romans. De mi queda tot el que porto: la meva veu, la meva cultura, la meva història individual i una

gran memòria dels esdeveniments de la nostra societat, a partir dels anys setanta. Mai he perdut un sol moment de reflexió col·lectiva que Fabrizio, al llarg de la seva activitat artística, ens va oferir a tots. Per aquesta banda, he de dir que vaig tenir molta utilitat en la lectura del llibre "D'André talk - entrevistes i articles de crònica de l'època".

He tingut ocasió i plaer de conèixer personalment a Claudio Sassi i Walter Pistarini, els dos que han editat aquest preciós llibre. Per tornar ara a la teva pregunta, "el que és de la meva", podria contestar-te: la meva veu, i perquè no, també la meva ànima. No és senzill per res fer-se "mèdiu" d'un missatge d'autèntica comunicació; intèrpret de Fabrizio amb la seva mateixa tensió ètica i estètica. Així a Itàlia, moltíssima gent recorda la capacitat de "xaman" que tenia Fabrizio amb la seva veu. No serà de broma que hi va haver un temps en el qual es va deixar cridar "cua de llop", com si fos un natiu americà; a més a més que jo sóc perfectament conscient que si Fabrizio ha mort, encara existeixen les mateixes insuficiències socials per continuar el seu camí.

"ora che il cielo ai bordi le ha scolpite" "Ara que el cel s'ha llaurat el seu contorn "

Bé, veig que has escoltat el meu treball discogràfic del 2005. Aquest títol l'extret d'una cançó que Fabrizio que va dedicar al poeta Pier Paolo Pasolini: "Una storia sbagliata". És clar, no és una casualitat. Quan el poeta, Pasolini en 1975 va caure assassinat, Fabrizio algun temps després va comentar el trist esdeveniment amb aquestes precises paraules: "el seu homicidi va ser com l'apagar d'un far ... la seva mort ens deixà orfes."

Mark Harris, que va ser el director artístic de l'última tournée de Fabrizio (1998), em va explicat un cop, un fet molt significatiu. El 1980, mentre treballava a la realització discogràfica del disc L'indià (1981), Fabrizio el va portar davant de la seva llibreria, i mostrant-li totes l'obres de Pasolini, va comentar: "aquest home ho ha comprès tot".

¿Has actuat alguna vegada cantant a Espanya, a Barcelona, Madrid o altres suposo que t'agradaria transmetre el significat de les lletres de Fabrizio en aquestes ciutats espanyoles.?

Encara no! Vaig tenir oportunitat d'un tournée a Suïssa, organitzat pel C.I.R.A. de Lausanne i també Alemanya, a on h' actuat almenys cinc vegades. M'agradaria molt transmetre lletres i musica de Fabrizio també a Espanya.

Seria per a mi com intentar tocar a prop de Federico Garcia Lorca quan afirmava en la seva conferència "Juego y teoría del duende: ...el duende del interprete, y esto es interesante, crea una nueva maravilla que tiene en la apariencia, nada más, la forma primitiva."

Carlo t' asseguro que ha estat un plaer parlar amb tu i acabar aquesta entrevista no solament parlant de Fabrizio si no també del mestre Pier Paolo Pasolini i de Federico García Lorca i tinc que dir-te que he tingut moments que se m'ha posat la carn de gallina; en fi, espero que tinguis la oportunitat de vindre a Espanya a Barcelona o a on sigui per poder gaudir de les teves cançons i les de Fabrizio.

Manel de Sucre i Cortiella